ATENEU UNIVERSITARI SANT PACIÀ
FACULTAT DE FILOSOFIA
DE CATALUNYA

GUIA DOCENT
CURS 2022-23

FITXA TÈCNICA DE L'ASSIGNATURA

Dades de l'assignatura	
Nom	Corrents actuals de la Filosofia
Codi	211073
Titulació	Batxillerat en Filosofia
Curs	Tercer
Semestre	Primer
Crèdits ECTS	5
Caràcter	Obligatòria
Mòdul	Fundamental
Universitat	Ateneu Sant Pacià
Horari	Divendres 9:10-10:55.
Professor/s	Dr. Ricardo Mejía Fernández
Descriptor	L'assignatura pretén que l'alumne assoleixi un coneixement general d'algunes de les grans tendències de la filosofia actual, d'alguns dels principals autors, de les seves obres més destacades i dels seus problemes fonamentals. Es donarà especial atenció als temes no tractats específicament en d'altres matèries del pla d'estudis.
Modalitat de impartició	Presencial
Llengua	català

Docent	
Nom	Dr. Ricardo Mejía Fernández
Departament	Història de la filosofia i de la ciència
Despatx	N º 7 (4t pis). Edifici del Seminari
e-mail	rmejia.filosofia@edusantpacia.cat
Telèfon	93 453 43 38
Horari de tutories	A convenir. Cal demanar cita prèvia per correu electrònic al menys 48 h abans.

DADES ESPECÍFIQUES DE L'ASSIGNATURA

Contextualització de l'assignatura
Aportació al perfil professional de la titulació

Prerequisits
No n'hi ha

Competències - Objectius
Competències de l'assignatura
Competències Generals
CG1. Que l'alumne sigui capaç d'adquirir coneixements generals bàsics sobre l'àrea d'estudi (filosofia i humanitats), partint de llibres de text avançats i incloent cada vegada més els grans clàssics i les monografies més importants. CG5. Que l'estudiant adquireixi una bona capacitat comprensiva en relació amb els textos d'alt nivell cultural. CG10. Que l'alumne sigui capaç de saber reconèixer noves situacions i idees i de posicionar-se de forma personal i fonamentada. Que sigui capaç, per tant, de reunir i interpretar les dades rellevants d'un text o d'un problema per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre qüestions d'índole social, científica o ètica. CG11. Que l'estudiant adquireixi habilitats analítiques i sintètiques pel que fa a fenòmens culturals d'alta complexitat; això és: que aprengui a descompondre els problemes i les qüestions de manera adequada a la resolució, aprenent alhora a establir les connexions necessàries amb altres aspectes de la pròpia disciplina o amb altres disciplines. CG 16. Que l'alumne sigui capaç de comunicar-se correctament de forma oral i escrita en català i castellà, adquirint una bona capacitat d'exposició i d'explicació, tant a nivell oral com escrit, i sabent dirigir-se tant a públics especialitzats com no especialitzats.
Competències Específiques (Mòdul: Història de la Filosofia)
CE3. Que l'estudiant sigui capaç d'adquirir un coneixement històric sistemàtic, crític i profund de les grans èpoques, dels grans autors i dels grans textos de la tradició filosòfica occidental, de les seves teories i arguments, de la seva terminologia i de les principals interpretacions que han suscitat els seus escrits. CE4. Que l'estudiant sigui capaç d'introduir-se en els debats més centrals del pensament filosòfic actual, detectant les seves arrels i paral·lels en el passat, així com les conseqüències ètiques, polítiques, científiques, etc., que se segueixen de les diferents posicions.

BLOCS TEMÀTICS I CONTINGUTS

Continguts – Unitats Temàtiques
Tema 1: Introducció. La crisi de la raó [històrica] moderna.
Tema 2: Alexandre Kojève: el final de la història.
Tema 3: Adorno-Horkheimer: la dialèctica de la Il·lustració.
Tema 4: K.-O. Apel i J. Habermas: la nostàlgia de la Il·lustració.
Tema 5: Un "altre" final de la història: pensament jueu del segle XX. Walter Benjamin, Franz Rosenzweig, Emmanuel Lévinas, Jacob Taubes.
Tema 6: Karl Löwith i Reinhart Koselleck: filosofia de la història i Històrica.
Tema 7: Hans Blumenberg: De la dislocació de la metàfora a la metàfora com a dislocació. Legitimitat de la modernitat.

Tema 8: Odo Marquard: contraescatologia escèptica.
Tema 9: Michel Foucault: genealogia contra raó històrica. El nietzscheanisme a França (Bataille, Deleuze, Klossowski, Derrida, Rosset, etc.).
Tema 10: Fenomenologia, metafísica i teologia a França: Ricoeur, Marion, Brague, Courtine, Chrétien, Lacoste, Falque…
Tema 11: La discussió filosòfico-teològica contemporània a Itàlia: Croce, Gentile, Del Noce, Cacciari, Severino, Agamben, Vitiello, Coda, Forte i altres.
Tema 12: Richard Rorty: la raó històrica desemfasitzada.
Tema 13: Liberalisme, modernitat i tradició a Amèrica del Nord: Sandel, MacIntyre, Taylor i altres.
Tema 14: Fenomenologia, tradició i modernitat en la filosofia espanyola: M. García-Baró i altres.

METODOLOGIA DOCENT

Aspectes metodològics generals de l'assignatura
Metodologia Presencial
Activitats formatives: 1. Ensenyament-aprenentatge presencial: - exposició del professor. - exposició de l'estudiant. - debats. - examen final (escrit) 2. Ensenyament-aprenentatge dirigit: - lectures orientades. - tutories individuals. - treball escrit individual i exposició a l'aula. 3. Ensenyament-aprenentatge autònom: - lectures complementàries proposades pel professor. - estudi personal. - cerca d'informació i materials.

RESUM D'HORES DE TREBALL DE L'ALUMNAT			
MODALITAT PRESENCIAL			
Treball a l'aula		**Treball o activitats fora de l'aula**	
Classes teòriques	45h	Treball personal de l'estudiant	65,5h
Examen	2h	Tutories personalitzades	12,5h
CRÈDITS ECTS: 5			**125**

AVALUACIÓ I CRITERIS DE QUALIFICACIÓ

MODALITAT PRESENCIAL		
ACTIVITATS D'AVALUACIÓ	**CRITERIS**	**PES**
Assistència, participació, debat a l'aula	Capacitat analítica i sintètica Coneixement i ús correcte dels conceptes Capacitat expositiva	10 %
Examen final amb un comentari de text.	Capacitat de determinar les idees fonamentals d'un text Capacitat d'establir les connexions entre elles. Capacitat d'establir connexions amb temes del curs. Capacitat analítica i sintètica Coneixement i ús correcte dels conceptes Capacitat expositiva	30 % + 60 %

*Per a poder realitzar la prova escrita tant de la convocatòria ordinària com extraordinària cal haver realitzat la resta d'activitats que són objecte d'avaluació.

CONVOCATÒRIA EXTRAORDINÀRIA (PRESENCIAL):

Els criteris d'avaluació són els mateixos que en la convocatòria ordinària, per la qual cosa cal aportar totes les activitats d'avaluació considerades en el curs. Es guardaran les notes de les activitats realitzades, a l'espera de que es realitzin les activitats pendents. En aquesta avaluació s'aplicaran els mateixos criteris de ponderació que en l'avaluació ordinària.

BIBLIOGRAFIA

Bibliografia Bàsica

Apunts i Textos proporcionats pel professor.

Bibliografia Complementària

Adorno, T. W. & Horkheimer, M., *Dialéctica de la Ilustración*, Madrid, Trotta, 1998.

Adorno, T. W., *Dialéctica negativa*, Madrid, Taurus, 1992 (hay otra trad. en Madrid, Akal, 2005).

Apel, K.-O., *Filosofia primera, avui i ètica del discurs*, Vic/Girona, Eumo Ed./Universitat de Girona, 2001.

Apel, K.-O., *Semiótica trascendental y filosofía primera*, Madrid, Síntesis, 2002.

Bajtín, M. M., *Hacia una filosofía del acto ético. De los borradores. Y otros escritos*, Barcelona, Anthropos, 1997.

Bajtín, M. M., *Estética de la creación verbal*, Buenos Aires, Siglo XXI, 2005.

Bataille, G., *Sobre Nietzsche. Voluntad de suerte*, Madrid, Taurus, 1979.

Bataille, G., *La experiencia interior*, Madrid, Taurus, 1981.

Bataille, G., *La parte maldita*, Barcelona, Icaria, 1987.

Benjamin, W., *Discursos interrumpidos, I*, Madrid, Taurus, 1982.

Benjamin, W., *La dialéctica en suspenso. Fragmentos sobre la historia*, Santiago de Chile, ARCIS-LOM, 1996.

Bloom, Allan, *El cierre de la mente moderna* (1987), Barcelona, Plaza & Janés, 1989.

Bloom, Allan, *Gigantes y enanos. Interpretaciones sobre la historia sociopolítica de Occidente* (1990), Barcelona, Gedisa, 1991.

Blumenberg, H., *La legitimación de la modernidad*, Valencia, Pre-Textos, 2008.

Blumenberg, H., *Paradigmas para una metaforología*, Madrid, Trotta, 2003.
Cacciari, M., *Dell'Inizio*, Milano, Adelphi, 2001.
Debord, Guy, *La sociedad del espectáculo* (1967), València, Pre-Textos, 2007.
Eagleton, Terry, *Ideología. Una introducción*, Barcelona, Paidós, 1997, 2005.
Eagleton, Terry, *Las ilusiones del postmodernismo*, Buenos Aires, Paidós, 1998.
Eagleton, Terry, *La función de la crítica*, Barcelona, Paidós, 1999.
Eagleton, Terry, *Después de la teoría*, Madrid, Debate, 2005.
Eagleton, Terry, *La estética como ideología*, Madrid, Trotta, 2006.Földényi, László, *Dostoyevski lee a Hegel en Siberia y rompe a llorar*, Barcelona, Galaxia Gutenberg, 2006.
Foucault, M., *«Il faut défendre la sócieté». Cours au Collège de France. 1976*, Paris, Seuil/Gallimard, 1997 (hay traducción castellana en Madrid, La Piqueta).
Foucault, M., *L'ordre del discurs i altres escrits*, Barcelona, Laia, 1982.
Givone, Sergio, *Desencanto del mundo y pensamiento trágico* (1988), Madrid, Visor, 1991.
Habermas, J., *Pensamiento postmetafísico*, Madrid, Taurus, 1990.
Habermas, J., *El discurso filosófico de la modernidad*, Buenos Aires, Katz, 2008.
Horkheimer, M., *Crítica de la razón instrumental*, Madrid, Trotta, 2002.
Inciarte, Fernando & Llano, Alejandro, *Metafísica tras el final de la Metafísica*, Madrid, Cristiandad, 2007.
Jameson, Fredric, *Teoría de la postmodernidad* (1991), Madrid, Trotta, 1998.
Kojève, A., *Introduction à la lecture de Hegel*, Paris, Gallimard, 1997 (trad. esp. en Trotta).
Koselleck, R., *Crítica y crisis. Un estudio sobre la patogénesis del mundo burgués*, Madrid, Trotta, 2007.
Koselleck, R., *Futuro pasado. Para una semántica de los tiempos históricos* (1979), Barcelona, Paidós, 1993.
Koselleck, R. y Gadamer, Hans-Georg, *Historia y hermenéutica*, P/ICE/UAB, 1997.
Lévinas, E., *Totalidad e infinito. Ensayo sobre la exterioridad*, Salamanca, Sígueme, 1977.
Lévinas, E., *De otro modo que ser, o más allá de la esencia*, Salamanca, Sígueme, 1987.
Llinàs Puente, C., *Sobre la razón histórica moderna. Esbozo de una investigación histórico-conceptual*, en "Pensamiento" 60/226 (2004), 3-32.
Llinàs, C., *Escatologia i modernitat. El pensament d'Odo Marquard*, Barcelona, Fundació Joan Maragall & Editorial Cruïlla, 2014.
Löwith, K., *De Hegel a Nietzsche. La quiebra revolucionaria del pensamiento en el siglo XIX*, Buenos Aires, Katz, 2008.
Löwith, K., *Historia del mundo y salvación. Los presupuestos teológicos de la filosofía de la historia*, Buenos Aires, Katz, 2007.
MacIntyre, Alasdair, *Tras la virtud* (1981, 1984), Barcelona, Crítica, 1987.
MacIntyre, Alasdair, *Tres versiones rivales de la Ética* (1990), Madrid, Rialp, 1992.
Marquard, O., *Las dificultades con la filosofía de la historia. Ensayos*, Valencia, Pre-Textos, 2007.
Marquard., O., *Adiós a los principios*, València, Institució Alfons el Magnànim, 2000.
Marquard, O., *Apología de lo contingente. Estudios filosóficos*, València, Institució Alfons el Magnànim, 2000.
Norris, Christopher, *Teoría acrítica*, Madrid, Cátedra, 1997.
Norris, Christopher, *¿Qué le ocurre a la Postmodernidad?*, Madrid, Tecnos, 1998.
Rorty, R., *La filosofía y el espejo de la naturaleza*, Madrid, Cátedra, 2001.
Rorty, R., *El pragmatismo, una versión*, Barcelona, Ariel, 2001.
Rosen, Stanley, *Hermenèutica com a política* (1987), Barcelona, Bd'E, 1992.
Rosenzweig, F., *La estrella de la redención*, Salamanca, Sígueme, 1997.
Steiner, George, *Presencias reales*, Barcelona, Destino, 1991.
Taubes, Jacob, *Teologia política de Pau*, Barcelona, Barcelonesa d'Edicions, 2005; *La teología política de Pablo*, Madrid, Trotta, 2007.
Taubes, J., *Del culto a la cultura. Elementos para una crítica de la razón histórica*, Buenos Aires, Katz, 2007.
Taylor, Charles, *Fuentes del yo. La construcción de la identidad moderna* (1989), Barcelona, Paidós, 1996.

Taylor, Charles, *La ética de la autenticidad* (1991), Barcelona, Paidós/ICE-UAB, 1994.